

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในวิชาหลักการปฐมพยาบาล สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน และสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการปฐมพยาบาลของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ กับการสอนปกติ

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการปฐมพยาบาล ของนักศึกษากลุ่มทดลองในแต่ละระดับความสามารถทางการเรียน (สูง ปานกลางและต่ำ) ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

5.1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาหลักการปฐมพยาบาล

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

5.2.1 นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนปกติ

5.2.2 นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากร

เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขารัฐศาสตร์ (เทคนิค
ช่างกรรม) ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 วิทยาลัยการสาขารัฐศาสตร์
จังหวัดขอนแก่น จำนวน 54 คน ทำการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มโดยวิธีจับคู่
(Matched Pairs) ตามการจัดเรียงระดับคะแนนเฉลี่ยของปลายภาคเรียนที่ 1 โดยจับ
คู่ผู้ที่ได้คะแนนที่ใกล้เคียงกัน คนที่หนึ่งอยู่กลุ่มหนึ่งและคนที่สองอยู่กลุ่มสอง คนที่สาม
อยู่กลุ่มสอง คนที่สี่อยู่กลุ่มหนึ่งจนครบจะได้กลุ่มละ 27 คน จากนั้นจึงสุ่มวิธีสอนเข้า
กลุ่มโดยการจับฉลาก เพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง (Experimental Group) จำนวน 27 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม (Control Group) จำนวน 27 คน

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 5 ตัวเลือก
จำนวน 50 ข้อ
- (2) แผนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ 10 แผน
- (3) แผนการสอนปกติ 10 แผน
- (4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน

5.3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2538 ถึง วันที่ 26 กุมภาพันธ์
2538 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม โดยใช้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2538
- 2) แบ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อแยกวิธีการสอน
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มทดลองสอนตาม
รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนตามรูปแบบการสอนปกติ
- 4) กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีบรรยายประกอบการใช้แผ่นใส และการสาธิต
การมอบหมายงานให้ทำการบ้าน ตลอด 10 แผนการสอน
- 5) กลุ่มทดลองดำเนินการสอนตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียม

ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมของกลุ่มทดลองก่อนเรียนดังนี้

- (1) เตรียมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้
- (2) แจกใบบทบาท หน้าที่ของผู้เรียน และข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียน
- (3) แบ่งกลุ่มจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มในอัตราส่วนนักศึกษา เก่ง : ปานกลาง :

อ่อน 1 : 3 : 1 คณะศึกษากลุ่มละ 5-6 คน ได้ 5 กลุ่ม

ขั้นนำ

- (1) ชี้แจงวัตถุประสงค์และข้อตกลงต่างๆ ในการเรียน
- (2) ทบทวนความรู้เดิม เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับเนื้อหาใหม่ที่จะสอน

ขั้นเสนอบทเรียนต่อนักศึกษาทั้งชั้น

ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาสาระของบทเรียนโดยการบรรยายประกอบแผ่นใส และมีการสาธิตตามความเหมาะสม

ขั้นการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย

แบ่งนักศึกษาเข้ากลุ่มย่อยตามรายชื่อที่ได้จัดไว้ ให้ตัวแทนนักศึกษารับซองกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรมมีจำนวนเท่ากับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม บัตรเฉลย มี 1 บัตร มอบให้ประธานกลุ่มเก็บไว้ ให้นักศึกษาทำการศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาแล้วทำกิจกรรมตามคำสั่งในบัตรกิจกรรมโดยสมาชิกในกลุ่ม จะต้องปรึกษากันและช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียน คนเก่งต้องช่วยเหลือคนอ่อน อาจารย์จะคอยให้คำแนะนำถึงวิธีการทำงานกลุ่ม และให้คำปรึกษาเมื่อกลุ่มมีปัญหาแล้วหาข้อยุติยังไม่ได้

ขั้นสรุป

เมื่อทุกกลุ่มทำกิจกรรมพร้อมเฉลยกิจกรรมเรียบร้อยแล้วอาจารย์และนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียนจนมั่นใจว่า นักศึกษาทุกคนเข้าใจเนื้อหาดี

ขั้นการทดสอบย่อย

นักศึกษาแยกกลุ่มทำแบบทดสอบย่อยเป็นรายบุคคล นักศึกษาจะไม่ช่วยเหลือกัน อาจารย์คิดคะแนนความก้าวหน้าจากคะแนนแบบทดสอบย่อยเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน โดยคะแนนฐานครั้งแรกได้มาจากคะแนนแบบทดสอบย่อยของแผนการสอนบทที่ 1 ของนักศึกษาแต่ละคน คะแนนแบบทดสอบย่อยของแผนการสอนบทแรกๆ จะมาเป็นคะแนนฐานของแผนการสอนบทต่อมา หลังจากนั้นจึงเสนอบทเรียนในแผนการสอนบทต่อไป

- 6) การมอบประกาศนียบัตรเพื่อเป็นการเสริมแรง มี 2 ครั้ง หลังแผนการสอนบทที่ 4 และแผนการสอนบทที่ 8
- 7) ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน 2 ครั้ง หลังจากสิ้นสุดการสอนแผนการสอนบทที่ 4 และแผนการสอนบทที่ 8
- 8) ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนทั้งสองกลุ่มจนครบ 10 แผน คือตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน 2538 ถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2539
- 9) ทำการทดสอบทักษะปฏิบัติการปฐมพยาบาล เรื่อง "การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ" พร้อมกันทั้งสองกลุ่มในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2539
- 10) ทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) ทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pre test) ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2539 แล้วนำผลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ผลต่อไป

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC และในส่วนที่มี การทดสอบสมมติฐานจะทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มใช้ การทดสอบ paired t-test
2. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง ต่ำ ในแต่ละระดับความสามารถ ใช้ การทดสอบ Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test
3. คะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนใช้การ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วรายงานผลเชิงพรรณนา

5.5 สรุปผลการวิจัย

5.5.1 นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักศึกษาที่ได้รับ การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนปกติ

5.5.2 นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในแต่ละระดับความสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ว่า นักศึกษาที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในแต่ละระดับความสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

5.5.3 การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อวิชาหลักการปฐมพยาบาล ด้านการแจ้งวัตถุประสงค์ของการสอน การเตรียมการสอน การใช้วิธีการและเทคนิคการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียนเป็นไปในทางบวก คืออยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสังคม การวัดและการประเมินผลการเรียน ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเช่นเดียวกัน แต่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นค่อนข้างไปในระดับไม่แน่ใจ

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.6.1.1 การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้จะช่วยพัฒนาทักษะทางสติปัญญา ทักษะทางสังคม และความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองได้ดีที่สุด หากนำมาใช้พัฒนารูปแบบการสอนในวิชาต่างๆ ของภาคเรียนที่ 1 เพราะผู้เรียนเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาใหม่ๆ มักจะพบปัญหาด้านการปรับตัว จะช่วยพัฒนาทักษะเหล่านั้นให้ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ลดภาวะวิตกกังวลของผู้เรียนได้มาก

5.6.1.2 การจัดสมาชิกเข้ากลุ่มแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเรียงลำดับตามระดับความสามารถทางการเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน จะมีคนเก่งบางคนไม่ยอมรับคนอ่อนเข้ากลุ่ม และจะมีคนอ่อนบางคนไม่ยอมเข้ากลุ่ม หรือเข้ากลุ่มแต่ไม่แสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยจะต้องคอยกระตุ้น อธิบายเหตุผล และให้คำแนะนำการปฏิบัติตน ควรมีการจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มโดยความสมัครใจ แต่กำหนดให้ภายในกลุ่มนั้นแต่ละความสามารถ โดยไม่ต้องแจ้งว่าใครมีความสามารถระดับไหนให้ระบุเป็นเลขที่แทน

5.6.1.3 การจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาควรให้สิ้นสุดภายในชั่วโมงทั้ง 5 ขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นเสนอบทเรียนต่อนักศึกษาทั้งชั้น ขั้นการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย ขั้นสรุป และขั้นการทดสอบย่อย เพื่อการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง แต่ถ้ามีเนื้อหา มาก

การแบ่งเวลาควรให้ชั้นนำและชั้นการเสนอทเรียนต่อนักศึกษาทั้งชั้นอยู่ในชั่วโมงเดียวกัน
ชั้นการเรียนในกลุ่มย่อย ชั้นสรุปและชั้นการทดสอบย่อยอยู่ชั่วโมงถัดไป จะให้ผลใกล้เคียงกัน เพราะการเรียนในกลุ่มย่อยผู้เรียนจะได้ทบทวนเนื้อหาอีกครั้งจากบัตรเนื้อหาในชอง
กิจกรรม

5.6.1.4 การประกาศผลการทดสอบย่อย ควรกระทำในชั่วโมงถัดไป
เพราะจะเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่งช่วยให้ นักศึกษาสนใจและมีความกระตือรือร้นในการ
เรียน

5.6.1.5 นักศึกษาที่มีคะแนนการทดสอบย่อยต่ำกว่า 60 เปอร์เซนต์
ควรจัดการซ่อมเสริมให้ และจัดให้มีการอธิบายเพิ่มเติมให้นักศึกษาทุกคนทราบในการ
เฉลยแบบทดสอบย่อยแต่ละแผนการสอน

5.6.1.6 ในชั้นเรียนปกติ การจัดกลุ่มย่อยที่มีสมาชิก 5-6 คน และ
มีจำนวน 5-6 กลุ่มจะพอเหมาะตามมาตรฐานของห้องเรียนที่มีผู้เรียนระหว่าง 30-35 คน
เพราะจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนมีโอกาสได้ศึกษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ดี และครู
ผู้สอนสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงในขณะที่นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม

5.6.1.7 ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนมากเกินไปมาตรฐานสามารถใช้รูปแบบ
การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ได้ โดยให้นักศึกษาสมัครใจเรียนโดยสอนรวมภายในชั้น
เสร็จแล้ว หากนักศึกษาจะเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ครูสามารถแบ่งกลุ่มให้ทำกิจกรรม
ได้ ในขณะที่นักศึกษาผู้ที่ไม่สมัครใจเรียนรูปแบบนี้ก็ให้งาน หรือให้นักศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง และนัดทำแบบทดสอบย่อยพร้อมกัน จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมี
รูปแบบการสอนที่หลากหลาย นักศึกษาไม่เบื่อต่อการเรียนมีโอกาสได้ทำแบบทดสอบย่อย
และติดตามผลการเรียนของตน ไม่ถูกบังคับให้เข้ากลุ่มและรู้สึกมีอิสระ มีทัศนคติที่ดีต่อ
วิชาที่เรียนยิ่งขึ้น

5.6.1.8 ลักษณะและวิธีการวัดผล ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่
ต้องการวัด จะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง เช่น การฝึกทักษะปฏิบัติควรให้นักศึกษาปฏิบัติจริง
การวัดทักษะทางสติปัญญาควรวัดทุกระดับพฤติกรรมคือ วัดทั้งความรู้จำ ความเข้าใจ
การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นต้น

5.6.1.9 ในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ไม่ควรใช้
รูปแบบเดียวตลอดทั้งภาคการเรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรจัดรูปแบบ
การสอนอื่นคล่ะไปบ้าง เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำรายงาน จะช่วยเสริม
บรรยากาศในการเรียนรู้ยิ่งขึ้น

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.6.2.1 ควรจะได้มีการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ในระดับอุดมศึกษา

5.6.2.2 ควรจะได้มีการศึกษาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ว่า ควรใช้เวลาติดต่อกันนานเท่าไรจึงจะส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะการพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติงาน

5.6.2.3 ควรจะได้มีการศึกษาถึงการจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มด้วยวิธีใดจึงจะส่งผลให้นักศึกษายอมรับซึ่งกันและกัน และเกิดทักษะกระบวนการกลุ่มตามเป้าหมายที่ต้องการได้มากที่สุด